
Když vědci kradou II

Když vědci kradou II

LIDOVÉ NOVINY

Čas, který nás dělí od roku 1989, bude určitě skvělým výzkumným terénem pro historiky budoucích generací. Rychlé cesty vzhůru a ještě rychlejší cesty dolů, mžikem nabyté i ztracené bohatství, všechna ta dramata transformace, to bude ze vzdálenosti několika desetiletí ale materiál!

Budoucí historici jistě nepominou přerod vysokých škol, který se od toho, co se dělo ve zbytku společnosti, zase tak neodlišoval. Základní problémy dnešního českého vysokého školství jsou natolik známé, že nemá cenu je ani vyjmenovávat. Kauza prorektora Západočeské univerzity v Plzni Iva Budila, který byl přistižen při několikanásobném plagování, však ukazuje na jednu zásadní věc, o níž se doposud příliš nemluvilo: Jaké mají české univerzity obranné mechanismy proti bezskrupulózním šibrům?

Prorektor Ivo Budil je v českých sociálních vědách velmi vlivnou postavou, přestože jeho akademická kariéra je přinejmenším podivná. Vystudoval paleontologii a paleoantropologii na Přírodovědecké fakultě UK (1984-1990) a v roce 1994 získal doktorát z teorie kultury na Filozofické fakultě UK. V roce 2001 se pak habilitoval ze sociologie na Fakultě sociálních věd UK prací Proměny antropologického myšlení. Od Isidora ze Sevilly po Franze Boase. Otázku, jak je možné, že se mohl ze sociologie habilitovat někdo, kdo tento obor nevystudoval, navíc prací, která nemá se sociologií příliš společného, nejsou dnes aktéři tehdejších událostí schopni uspokojivě vysvětlit. Habilitační spis, který by do celé věci mohl vnést jasno, 15. června kdosi na fakultě sociálních věd ukradl, což vedení školy vzápětí oznámilo policii.

To hlavní však teprve přijde: Budilova habilitace, kterou svými oponentními posudky doporučili k přijetí Jiří Kabele, Jan Keller a Jaroslav Malina, nesplňuje elementární kritérium vědeckého textu: nemá poznámkový aparát. Jak je možné, že to, co musí obsahovat každá seminární práce v bakalářském cyklu, postrádá práce habilitační? To, že spis bez poznámkového aparátu byl přijat k získání docentury, navíc v jiné disciplíně, je naprosto zásadním a bezprecedentním zpochybněním základních vědeckých pravidel.

Budilova akademická kariéra se završila v roce 2006, kdy byl jmenován profesorem v oboru antropologie pro změnu na Přírodovědecké fakultě Masarykovy univerzity v Brně. Jeho vědecký přínos se však zdá být dost skromný. V bibliografii na svých internetových stránkách, zachycující období po roce 2000, neuváděl žádnou studii publikovanou v zahraničním odborném periodiku, svá skripta citoval v oddíle „odborné monografie a knihy“ a mezi „původní práce v odborných časopisech“ zařadil také články uveřejněné v revui Střední Evropa. Když byl na odbornost uváděných knih minulou sobotu dotázán, odpověděl, že „jde bezpochyby o literární artefakty, jejichž status posoudí vždy tím pověřené odborné grémium“. Otázku po povaze periodika Střední Evropa je podle něj „nutno adresovat jeho vydavateli“. Vzápětí po této e-mailové výměně upravil profesor Budil vlastní internetové stránky: své práce již například neuvádí pod hlavičkou „odborné monografie a knihy“, ale jen „knihy“.

Zatímco Budilova vědecká produkce je skromná, jeho angažmá v akademických strukturách je ohromující. Jako prorektor pro výzkum a vývoj a současně vedoucí katedry antropologie na plzeňské univerzitě má čas zasedat ve vědeckých radách sedmi fakult a akademických ústavů, v šesti oborových radách, v akademickém sněmu Akademie věd a řadě dalších komisí a pracovních skupin.

Na celé věci je nejvíce šokující stanovisko Západočeské univerzity v Plzni, jejíž představitelé věc bagatelizují a ještě před jednáním etické komise, která má věc posuzovat, se veřejně staví za profesora Budila. Děkan filozofické fakulty Ladislav Cabada vydal 12. června prohlášení, v němž se ohrazuje proti „nepravdivým a tendenčním útokům na prof. Budila“, a vyhrazuje si právo bránit se proti nim „všemi dostupnými cestami“. O den později se za Budila postavilo celé vedení univerzity, které prý přijalo jeho „vysvětlení“ doložené „stanoviskem renomovaných osobností“. Podle veřejného vyjádření rektora Josefa Průši je univerzita připravena Budila „chránit před nepodloženými a tendenčními útoky“. Rektor Průša o celé věci dále odmítá komunikovat a nechává tak bez odpovědi zejména otázku, jak hodlá univerzita zajistit, aby Budil nemohl ze své vysoké funkce ovlivňovat složení a jednání etické komise.

Kauza profesora Budila prokazuje, že u nás nebyly tunelovány jen banky a akciové společnosti, ale také věda. Jde o ojedinělý případ? Nebo jsou mezi námi i další profesori, kteří se habilitovali z oborů, které nevystudovali, pracemi, které nemají poznámky? A jak je možné, že Budilovi vše tak dlouho procházelo? Skutečně nelze poznat, když někdo mírně upravený překlad z angličtiny vydává za vlastní text? Akademici, odpovězte rychle, v sázce je opravdu mnoho!